65ste Jaargang No. 5312 DAGBLAD Vrijdag 9 Januari 1948

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire f 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden f 2.50, buitenland f 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs f1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versnev. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba. San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Marshall pleit in het Congres voor zijn plan

Arabieren en Joden vechten in Jerusalem

Wat gaat de Uno doen in Palestina ?

GEVECHTEN IN JERUSALEM.

In Jerusalem en elders in het Heilig Land werd gisteren bitter gestreden, waarbij 15 personen het leven zouden hebben verloren en wel acht Joden, vijf Arabieren, een Britse politie-agent en een Pool. Duizenden kogels beschadigden de gebouwen en heuvelkanten van het Zuiden van Jerusalem tijdens een verwarde driehoeksstrijd van Joden, Arabieren en Britse soldaten tezamen met politie. Ondanks de grote hoeveelheid amunitie, die verschoten werd, werd slechts een Jood ernstig gewond. De duisternis bracht tenslotte een eind aan het schieten. Het schieten begon klaarblijkelijk nadat de Arabieren bij de Jaffa-poort de straten openbraken nadat zij de geruchten geloofden, dat de Joden van plan waren een nieuwe bomaanslag te doen. Verscheidene honderden Arabieren gewapend met automatische geweren en granaten verzamelden zich bij de poort en langs de muren. Zelfs de Palestijnse politie mocht de door de Arabieren geblokkeerde weg niet passeren. Arabieren op de berg Sion begonnen te schieten op Joodse wachtposten in Montefiore. De Joden openden toen het vuur op de Arabische stellingen in de oude stad. Hierbij voegden zich toen de Arabieren op de berg Sion en Britse gepantserde wagens kwamen in beweging om de achterkant van de Montefiore-wijk te beschermen. Het verkeer moest worden stilgelegd. De mannen en vrouwen, die van hun werk thuis keerden, moesten de laatste vijftig meter van hun weg op handen en voeten kruipen om de Montefiore-wijk binnen te komen. Het was de enige manier om de kogels te ontgaan. Het aantal doden is gestegen tot 636.

DE PALESTINA-COMMISSIE

De secretaris-generaal van de Uno Trygve Lie zeide, dat de Veiligheidsraad zal moeten handelen, indien de Palestina-commissie voor bescherming vragen wanneer de verdeling van het Heilig Land in een Arabische en Joodse Staat begint. Op de wekelijkse persconferentie verklaarde hij, dat de Palestina-commissie, die uit vijf landen bestaat, beslissen moet of het gewapende bescherming wenst in Palestina, waar, sedert het besluit van de Uno viel op 29 November, niets anders heerst dan terreur en bloed vergieten. De Arabieren hebben voortdurend gestreden tegen iedere verdeling.

Lie leverde commentaar op de gepubliceerde rapporten, die hij gekregen had van de afgevaardigden der kleine landen in zake het vormen van een troepenmacht, die de commissie in Palestina beschermen moet. Hij zeide, dat hij nog geen besprekingen met een of andere regering gehouden had en hij geloofde ook niet, dat iemand van zijn personeel zulks gedaan had. Lie voegde er nog aan toe, dat hij twee millioen dollars beschikbaar had en dat hij, indien nodig, een bewakingsmacht tezamen met de commissie vanuit het hoofdkwartier der Uno zenden kon. Hij bedoelde hier een bewakingsmacht van 66 man, die echter geen wapens dragen. Lie besloot met te zeggen, dat hij morgen nog zou spreken over de veiligheid van de commissie, als deze bijeenkomt. De leden der commissie zijn: Raul Diez de Medina van Bolivia, Vicente J. Francisco van de Philippijnen, Per Federspiel van Denemarken, Dr. Eduardo Morgan van Panama en dr. Karel Lisicky van Tsjechoslowakije.

DE BANKSTAKING IN ITALIE.

De hardnekkige 9-dagen oude staking van 60000 bankbedienden verwast steeds meer de economie van Italië en dreigt uit te groeien in iets groters, misschien wel in de door de communisten reeds lang voorspelde algemene staking over het gehele land.

De arbeidskamers van Milaan en Rome stemden voor volledige steun aan de bankbedienden. De Romeinse kamer zeide, dat hij slechts de beschikkingen afwachtte van de Nationale organisatie, die zes millioen leden omvat. Op het ministerie van Binnenlandse Zaken zeide men, dat er uitgebreide voorzorgsmaatregelen zijn getroffen naar aanleiding van binnengekomen inlichtingen op het ministerie, dat er iets in de lucht hangt. Een der rechtse bladen deelde mede, dat het plan tegen Rome zou gaan. De wegen. De minister van Arbeid trachtte opnieuw de zaken te regelen met de bankbedienden, maar de vertegenwoordigers van de bankiers kwamen niet op de conferentie.

STAKING BIJ DE OLIE.

Politie-autoriteiten zeiden, dat buitenlandse agitatoren te Bogota onder de stakende arbeiders van de oliemaatschappij actief propaganda voeren. Zij werden gewaarschuwd dat zij uit het land worden gezet als schuldig aan revolutionaire activiteiten zoals worden gepredikt door anarchisme en communisme. Ongeveer 6000 arbeiders van de oliemaatschappij zijn werkeloos. Er is in Bogota tekort aan gasoline, waardoor in het begin van de week het stadsbestuur rantsoenering van gasoline invoerde. Het ministerie van Posterijen waarschuwde via de radio eenieder, die valse berichten zou doorgeven.

GERUCHTEN RONDOM STALIN'S DOOD.

Een zegsman van de Sovjet-Ambassade en de Tass beschreef het verhaal in de Berner Tagwacht, volgens welk Stalin overleden zou zijn, als complete nonsens.

De „Der Bund" publiceerde een artikel met als kop „Stalin dood?" Het blad schreef dit naar aanleiding van de berichten, die Bern bereikten. Hij voegde eraan toe, dat deze berichten een ernstige achtergrond hebben.

Het gerucht over Stalins dood was het hoogtepunt van de gesprekken in Moskou.

„Der Bund" beweerde, dat de Zweedse pers reeds verleden week bericht had, dat Stalin aan kanker leed. Trouwens Dr. Elis Berven, een kanker specialist uit Stockholm, is met spoed naar Moskou vertrokken voor consultaties, doch hij wist niet wie de patiënt was.

De ex-Braziliaanse Ambassadeur te Moskou, Mario Pimentel Brandao, heeft verklaard dat Stalins rechter zijde sinds verleden week lam was geworden en dat hij met krukken liep. Verleden maand heeft Stalin de ouderdom van 68 jaar bereikt.

WAT NEDERLAND KRIJGT, ALS HET PLAN MARSHALL DOORGAAT.

De Amerikaanse Regering heeft gisteren de voorstellen van het plan Marshall terzake de hulpverlening aan elk der zestien Europese landen. Indien deze voorstellen ongewijzigd door het Amerikaans congres worden aangenomen, ontvangt Nederland over een periode van vier jaar en drie maanden 1270 duizend ton graan, 1015 duizend ton grofkorrelig graan, 3302 duizend ton kolen, 1273 duizend ton afgewerkt staal, 99 millioen dollar mijnbouw machines, 262 millioen dollar landbouwmachines, 4697 duizend ton olie. In het rapport wordt verklaard, dat door deze hulpverlening „wonderbaarlijke resultaten" zouden worden verkregen. De scheepsbouw in Europa moet in de eerste vier jaar beperkt worden om het overblijvende staal te gebruiken voor de weder-opbouw.

Aangedrongen wordt op een omvangrijke inzameling schroot in Europa, aangezien Amerika niet instaat ijzerschroot uit te voeren. De geraamde consumptie van voedingsmiddelen zal echter slechts kunnen worden bereikt, wanneer oogst omstandigheden in de vele gebieden van de wereld zeer gunstig zullen zijn.

Federatie?

Graaf Coudenhove, stichter en secretaris-generaal van de Europese parlementaire Unie, heeft bij aankomst in New York verklaard, dat Europa tot federatief verband moet komen wil het plan Marshall slagen. Hij vertrouwde er op dat de Europese volkeren zich zouden verenigen binnen twee jaren. De meerderheid voor bedoelde federatie is zeker te vinden in de parlementen van Nederland, België, Luxemburg, Frankrijk, Italië, Zwitserland.

In September wordt te interlaken een bijeenkomst van afgevaardigden gehouden voor de opstelling van een Europese grondwet.

COMMENTAAR VAN MOSKOU.

De radio van Moskou zeide, dat de staatsboodschap van Truman aan het Noord-amerikaanse Congres een directe erkenning was van een komende economische crisis in de Verenigde Staten, wier bevolking reeds lijdt van de inflatie. De boodschap van Washington. aldus de radio van Moskou, bevat slechts vele burgerlijke vrijheden. Dit alles is echter weer bedoeld als propagandamiddelen voor de komende presidentsverkiezing.

het nieuws van vandaag

Gisteren hield de staatssecretaris der Verenigde Staten Marshall een rede voor het Amerikaanse Congres over de hulpverlening aan Europa. Uitvoerig schetste Marshall de noodzakelijkheid van de miliarden dollars. Hij beloofde, dat bij de besteding de uiterste zorg zal betracht worden om verspilling te voorkomen. Hij vroeg het ingediende ontwerp niet te wijzigen en de grootste spoed te betrachten. Het benodigde bedrag voor de eerste 15 maanden bedraagt in totaal 6.800 millioen dollars. Het totale bedrag voor het programma, dat zich uitstrekt over een tijdsperiode van 4¼ jaar, ligt tussen de 15.100 millioen en 17.800 millioen dollars. Dit verschil is nodig wegens onvoorziene omstandigheden zoals het weer, dat de oogsten beïnvloedt. Marshall legde er de nadruk op, dat de voortzetting van de toestand van een halfslachtige vrede een enorm bedrag voor de verdediging zal eisen. Hij wil het Marshallplan zien als een belegging in de vrede.

En zo gezien zijn de kosten laag. Uitvoerig wees Marshall op de grote moeilijkheden, die de uitvoering van het programma zal eisen, vooral door de tegenwerking van Rusland en het communisme. De man, die de leiding heeft van het plan moet over grote vaardigheden beschikken en heeft ongetwijfeld een zeer zware taak.

In Palestina vloeit weder bloed. Arabieren en Joden vechten met moderne wapenen tegen elkander in Jerusalem en de Britse soldaten trachten tevergeefs orde en rust te brengen in deze chaos. Men moet niet vergeten, dat iedere moord en doodslag nieuwe haat en wraakzucht opwekt. Het aantal doden steeg reeds boven de 600. Te Lake Success komt de Palestina-commissie nu bijeen om de zware taak te aanvaarden het verdelingsbesluit ook uit te voeren. Trygve Lie sprak de leden toe en wees op de onfortuinlijke en betreurenswaardige incidenten, die plaats vinden in Palestina. „Ik maak mij geen illusies, dat gij een moeilijke weg hebt af te leggen. Ik ben er echter verzekerd van, dat uw geschiktheid alle moeilijkheden zal overwinnen. In het belang van de vrede, de veiligheid en de Uno wens ik u volledig succes. Ik verzeker u, dat alles, waarover wij beschikken, tot uw beschikking staat." Hij voegde er echter aan toe, dat dit geen militaire hulp insluit en dat een dergelijke hulp opgenomen moet worden met de Veiligheidsraad.

Gisteren sprak Lie ook tot de pers en had hij het over het instellen van een bewakingsmacht, die ter beschikking zou zijn van de commissie. De leden van de Palestijnse commissie gaan inderdaad een zware taak tegemoet en er zullen er meer zijn, die twijfelen aan hun succes dan aan hun mislukking. Trygve Lie's optimisme is een diplomatisch optimisme. Dat kan dus precies het tegenovergestelde betekenen.

Recht tot het Hart

Het moge lastig schijnen in Christus' leer te geloven, nog lastiger is het dat niet te doen.

OLIE IN DELFT.

Neen, wij bedoelen niet Calvé sla olie, maar echter olie, die de Bataafse Petroleum Maatschappij in de omgeving van Delft heeft gevonden. Het is nog niet bekend of de hoeveelheid olie aanzienlijk genoeg is voor exploitatie.

SCHEPEN IN NOOD.

Een zevental schepen trachtten op de grote Oceaan hulp te bieden aan het 1173 ton metende Russische motorschip „Dwina", dat met acht honderd passagiers op 200 mijl ten zuid-oosten van het Japanse eiland Hokkaido in nood is. De zee is door de storm zeer woest. Ook het K.N.S.M. schip „Orpheus" (7000 ton) is voor Scheveningen in moeilijkheden gekomen. Het schip was er in geslaagd het anker uit te gooien, waardoor het niet verder naar de kust dreef.

GESCHORST.

De Eerwaarde Zuster Margaretha Slachta is onlangs als lid van het Hongaarse parlement geschorst, omdat zij de Sovjet-Unie zou hebben beledigd. Zuster Slachta had namelijk in het parlement voorgesteld de verbreiding van het boek van de Britse filosoof Darwin, „The origin of species", te verbieden, „omdat dit boek leert, dat het menselijk lichaam slechts uit chemische stoffen bestaat, die door de Sovjet-Unie wel eens als herstelbetaling zouden kunnen worden opgeëist".

Zuster Margaretha Slachta heeft in 1908 de Congregatie der Zusters van het Sociale Werk gesticht en was sinds 1924 als leidster van de partij der christelijke Hongaarse vrouwen de meest vooraanstaand vrouw van het Hongaarse parlement. Tijdens de oorlog werd zij tweemaal door de Duitsers gearresteerd wegens hulpverlening aan Joden.

BEKERINGEN IN JAPAN.

In Japan neemt het aantal bekeringen in vergelijking met de cijfers van voor de oorlog snel toe. In het door de atoombom geteisterde Hirosjima is het aantal bekeringen in vergelijking met 1939 vervijfvoudigd. Over geheel Japan is dit aantal verdubbeld. Er heerst echter een nijpend tekort aan missionarissen.

DELEGATIE VERTREKT AS. WOENSDAG.

Naar wij van bevoegde zijde vernemen zal de Curaçaose delegatie ter Ronde Tafel Conferentie, op as. Woensdag per K.L.M. vliegtuig via New York naar Nederland vertrekken.

SURINAME STREEFT NAAR VOLLEDIGE ZELFSTANDIGHEID.

Twee dagen voor het vertrek legde de Surinaamse delegatie voor de R.T.C. Donderdag een verklaring af, waarin zij zegt, dat het zal streven naar een volledige onafhankelijkheid in eigen huis. Bovendien zegt de verklaring nog, dat er te weinig bekend is van de agenda van de conferentie om een vastomlijnd plan te publiceren.

Suriname wenst echter binnen in het koninkrijk opgenomen te blijven. Ten aanzien van de principiele opvattingen over de reconstructie van het verenigd Koninkrijk, bestaat er onder de leden van de delegatie geen verschil van mening.

Ons Koninkrijk in Amerika

Prachtig standaardwerk

„De Amigoe di Curaçao mag nu wel het grootste dagblad van Curaçao genoemd worden. Het kwam niet alleen op voor de katholieke belangen, maar alle vraagstukken van economisch en sociaal belang werden geregeld behandeld, zodat de invloed van de Amigoe steeds groter werd op de openbare mening", zo complimenteert p. A. van Weerelt O.P. ons blad in het zo juist verschenen boek „Ons Koninkrijk in Amerika" (380 blz., uitg. W. van Hoeve, Den Haag).

Dit boek ontstond tijdens de oorlog, toen men in bezet Nederland de aandacht Westwaarts richtte en zich — wat te laat — ging realiseren dat het rood-wit-blauw ongehinderd wapperde in Paramaribo, Willemstad en boven Hollandia in de Oost. Toen stak men de koppen bijeen om een standaardwerk uit te geven. De medewerkers werden aangezocht, kopij werd gereed gemaakt, hindernissen ondervond men van de oorlogstoestanden en thans is het dan tenslotte verschenen. Wij zeggen ronduit, dat het een geluk is dat het niet tijdens de oorlog is uitgekomen, want nu hebben de samenstellers nog tijd en gelegenheid gevonden enkele hiaten aan te vullen, die ontstaan zouden zijn door de oorlogsjaren weg te laten. Nog gevoelt men dit als een der weinige bezwaren: de geweldige emancipatie van de bevolkingen in Suriname en op de Antillen wordt in de meeste opstellen te weinig beseft. De meeste medewerkers kennen de Antillen en/of Suriname trouwens alleen van voor de oorlog. Hoewel zij blijk geven hun best te hebben gedaan up to date te zijn, stuit men toch wel op omissies. Terzake van de politieke ontwikkeling vindt men bijvoorbeeld in dit boek geen spoor, of het moest zijn in het slotwoord dat Henk de Wit mocht schrijven en dat ook meer een ontboezeming is dan een verantwoorde schets van het leven en denken in de West van thans.

Dit boek zal evenwel — zeker grote aandacht voor de gebiedsdelen vragen. Het zal dat doen door de artikelen, maar vooral ook door de overvloed aan foto's, die prachtig afgedrukt, op zichzelf het bezit al waard maken.

Het boek valt in drie hoofddelen uiteen: **een algemeen deel**, waarin land, klimaat, fauna en flora, de historie, de talen, de muziek, bestuur en rechtspraak, onderwijs, hygiëne, zending en missie, binnen- en buitenlands-verkeer en de pers worden behandeld; vervolgens komt **Suriname** (land, bevolking, landbouw, cultures, bos- en mijnbedrijf, scheepvaart, geld- en credietwezen enz.) en dan **Curaçao** (land, bevolking, invloed van de petroleumbedrijven, de havens, mijnbouw, visserij, zoutwinning, geld- en credietwezen.

Hierna volgen nog artikelen over De West in Oorlogstijd en enkele beschouwingen over de toekomst van Suriname (door freule van Heemstra) en Curaçao (door oud-gouverneur Van Slobbe).

Bij 43 medewerkers treft men zeker niet terstond een synthetische gedachte aan. Inderdaad maakt het werk bij eerste inzage een indruk van een groots opgezette bundel opstellen te zijn. Een vergelijking met Netherlands America van Philip Hanson Hiss dringt zich hierbij op. Deze vergelijking valt gunstig uit voor het Nederlandse boek, omdat naast de voortreffelijke foto's van Hiss (die in dit boek zeker even goed zijn, behalve voor het onderkennen van de volkstypen waarvoor Hiss een zuiverder camera had), in de Noordamerikaanse editie van de tekst vrij onbelangrijk was. En dit kan men zeker van „Ons Koninkrijk in Amerika" niet zeggen. Wel treft het soms, dat een onderwerp voor het ene gebiedsdeel goed en voor het andere vrijwel niet is behandeld. Als het hoofdstuk Muziek bladzijden aan Suriname wijdt en en nopens Curaçao concludeert dat „die weinig - inheems-eigens meer heeft" dan menen wij dat men generaliseert.

Uitnemend daarentegen zijn de opstellen die aan de betekenis van de protestantse zending en de katholieke missie gewijd worden, omdat niet alleen gewezen wordt op de kerstenende functie van de kerk, maar ook op de sociale en culturele gevolgen van zending en missie, van het onderwijs van broeders, fraters, zusters en andere leerkrachten. Daarom treft het juist zó, dat een andere medewerker, die zijn hoofdstuk uitdrukkelijk noemt „Invloed van de petroleumbedrijven op het economisch leven van Curaçao en Aruba" niet de moeite genomen heeft die invloed ook in sociaal-cultureel opzicht te behandelen, weliswaar horen wij iets hiervan als over het onderwijs gesproken wordt (de rijkdom maakte een gelijkstelling mogelijk), maar er zou toch meer over te zeggen zijn. Bijvoorbeeld in de trant als de protestanse kerken van Curaçao worden behandeld.

Wat Curaçao betreft wordt de volkskunde stiefmoederlijk behandeld.

Dit blijft bij het vele goede, dat van dit boek te zeggen valt, het grote bezwaar: de meeste medewerkers zijn wel erg lang weg uit het land der trotse stromen en van de boorden van het Schotse gat. In een tijd evenwel, dat Nederland getracteerd wordt op de stukken van Piet Bakker in Elseviers — hier en daar wel juist en voor iemand die er zo kort is geweest, vaak knap geschreven, doch op vele belangrijke punten generaliserend en daardoor kwetsend — is dit boek een grote aanwinst. De Encyclopaedie van West-Indië is zo verouderd, dat een standaardwerk over de West nodig werd. Uitgever W. van Hoeve heeft het aangedurfd zulk een boek uit te geven. Wie naar de West gaat en dit boek van te voren leest, zal zeker van vele dingen ter degee p de hoogte zijn bij zijn aankomst. Maar ook voor de Curaçaoënaars is dit werk het aanschaffen waard.

CURAÇAO

DE PERSVERTEGENWOORDIGER NAAR NEDERLAND.

Onze hoofdredacteur, de heer Ad Versney zal Woensdag 14 Januari per K.L.M. naar Nederland vertrekken om de Ronde Tafel Conferentie die op 21 Januari zal aanvangen — namens de Curaçaose pers bij te wonen.

HET VERKEER.

Het is reeds geruime tijd dat er een verkeersbord geplaatst is aan de electrische paal bij de bakkerij „Panaderia Concordia", om het verkeer te verbieden direct bergafwaarts in de Oranjestraat te rijden. Deze voorzorgsmaatregel juichen wij toe, omdat nu hierdoor het verkeer heel wat veiliger geworden is.

Hetgeen wij echter nog niet best begrijpen is, dat het parkeren op de bergweg nog steeds voortgang vindt. Dat er even geparkeerd wordt om uit te stappen, bestellingen af te leveren is al erg genoeg. Het onbegrijpelijke is het uren lange parkeren. Zo goed als men een richtingsverbod geplaatst heeft, kan men, het parkeren verbieden, ter wille van het veilig verkeer. Het zal zeer gemakkelijk te controleren zijn, aangezien de politiepost een vol overzicht op deze weg heeft!

MUZIEKUITVOERING.

Op Zondag a.s. n.m. 7.30 uur Brionplein, muziek corps Santa Cecilia.

1. Wilhelmus.
2. Marcha do foot-ball (F. de Freitas)
3. Orpheus in d'Morterwelt (Offenbach).
4. Ciribiribin (waltz) (A. Pestalozza)
5. Mis Amores (Danza) (S. Madera)
   Pauze.
6. Un caro sonriso (polka) (S. Papa)
7. Around the Christmas Tree (F. M. Tobani)
8. Zoo zingt Holland (potp.) (J. Sluyter)

GOUVERNEMENTS BENOEMINGEN.

Mevr. C. Polanen-Karg tot tijdelijk onderwijzeres 4de klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaamgesteld aan de Openbare Prins Bernhardschool te St. Nicolaas op Aruba.

P. N. Lopes, S. S. Reyna en A. L. Mijdt tot tijdelijk oppasser bij het Krankzinnigenwezen, alhier,

Mej. E. W. M. Gambon tot tijdelijk Gouvernementsverpleegster en belast met de zuigelingenzorg op Aruba,

J. Th. van Logchem tot loods in tijdelijke dienst.

Mevr. E. E. van de Jagt-Merkies tot tijdelijk, onderwijzeres 2de klasse aan de Openbare Filiaalschool voor Mulo te Mundo Nobo op Curaçao,

V.A.C. Labega tot tijdelijk onderwijzer 4de klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaamgesteld aan de Openbare Julianaschool voor Mulo te Oranjestad op Aruba,

J. Schotte tot tijdelijk adjunct-commies en werkzaamgesteld ten kantore van de Vertegenwoordiger der Directie van de Indische Pensioenfondsen, alhier,

H.S. Weber, agent der Burgerpolitie 1ste klasse, alhier, ter beschikking gesteld van de Griffier van het Hof van Justitie en werkzaamgesteld ter Griffie van het Hof van Justitie in Curaçao tot waarnemend Substituut-Griffier van het Gerecht in Eerste-Aanleg, Zittingsplaats. Curaçao,

F. D. Figaroa, tot tijdelijk klerk b., en werkzaamgesteld ten kantore van de Landswatervoorzieningsdienst op Aruba,

Ds. J. J. v.d. Wall tot Predikant in vaste dienst bij de Protestantse-Gemeente op het eiland Aruba,

H. F. Bogers tot tijdelijk telegrafist bij de Landsradio-en Telefoondienst, alhier,

Mej. D. M. Isa tijdelijk klerk b. op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao, tot hulpambtenaar van de Burgerlijke Stand op Curaçao,

Eervol ontheven: F. D. Figaroa, tijdelijk beambte bij de Landswatervoorzieningsdienst op Aruba, als zodanig.

Eervol ontslag aan:

Mej. M. E. Boskaljon, adj.-commies ter Griffie van het Hof van Justitie in Curaçao, op haar verzoek,

C. A. Croes, tijdelijk beambte bij de Landswatervoorzieningsdienst op Aruba, op zijn verzoek,

M. F. Carrera, tijdelijk oppasser bij het Krankzinnigengesticht, op zijn verzoek,

H. N. van Beek, kommies der belastingen 1e klasse, alhier, op zijn verzoek,

Mevrouw I. Vieira geb. Croes, tijdelijk telegrafist bij de Landsradio- en Telefoondienst op Aruba, op haar verzoek,

Mej. Th. L. Sprang, tijdelijk Gouvernements-vroedvrouw op Curaçao op haar verzoek.

Toelating:

V. L. Hymanns tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk in het Staatsdeel Curaçao,

R. F. Gramer tot de uitoefening van de geneeskunst in Curaçao,

C. H. Samuels tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk in het Staatsdeel Curaçao.

Overplaatsing:

L.E. van der Jagt, controleur bij het Departement Sociale- en Economische Zaken, belast met de waarneming van de betrekking van controleur 1ste klasse bij het Departement Sociale- en Economische Zaken van Curaçao naar Aruba.

W. J. Smit, onderwijzer 1ste klasse, categorie A. werkzaam aan de Openbare School van G.L.O.B. te The Bottom, Saba belast met de functie van hoofd dier school, naar de Openbare Oranjeschool van U.L.O. te Philipsburg op St. Maarten, onder gelijktijdige ontheffing van de functie van Hoofd.

H. Elmont, tijdelijk hulptelegrafist bij de Landsradio- en Telefoondienst, alhier naar Aruba.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Monsieur Verdoux" 7 en 9.30 pm.

ROXY: „Notorius Gentleman" 7 en 9 uur.

CINELANDIA: „Madonna of the seven moons" 8 pm.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 11 Januari as. waargenomen door Zuster Kerkhoven, Habaai tel. 2341.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 9 Januari as. worden waargenomen door: Botica Excelsior (Punda), Herenstraat 4, telefoon 2004 en door Botica Emma (Otrabanda) Bredestraat no. 159, telefoon 1636.

SYNAGOGEDIENSTEN, Synagoge „Mikvé Israël", Columbusstraat.

Vrijdag 9 Januari te 18 uur: Avondgebed en Sabbathwijding.
Zaterdag 10 Januari te 8.30 uur: Ochtenddienst, Schriftlezing Exodus 6:2 t/m 9. Gebed voor het komende Nieuwemaansfeest.
Geen Jeugdbijeenkomst; te 18.15 uur: Avondgebed.

CUROM:

Vrijdag: 18.30 Kinderuitzending (N.); 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 U luistert deze week naar werk van George Gershwin; 20 Nieuws; 20.15 Hollandse wijsjes; 20.30 Zuigelingenzorg door Zr. C. J. v. Meggelen; 20.45 Filmland; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 L'heure violette; 21.55 Het voornaamste nieuws.

Zaterdag: 13 Programma-overzicht; 13.05 Lunchmuziek; 13.30 Nieuws; 13.45 15 minuten met Dinah Shore.

WACHTDIENSTEN. C.P.I.M.

Vrijdag.

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur W. Moulijn, tel. 255.

Personeel Afdeling: W. Lambij, Mauritslaan 15, tel. 330.

Materialen Afdeling: M. Segaar, Julianadorp 3 (NB), tel. 720.

Geneeskundige Dienst: 10.1 (12.30) — 12.1 (7.30): Dr. Ansingh, tel. 697; bij geen gehoor tel. 289.

C.S.M.

Rederij: P. J. Hesper, tel. 701.

Scheepsagentschap: 8 — 23 uur Office tel. 458—551; 28 — 8 uur J. H. Allebé, tel. 288.

Dok Afdeling: J. v.d. Veen, tel. 431.

Nieuws van Overal

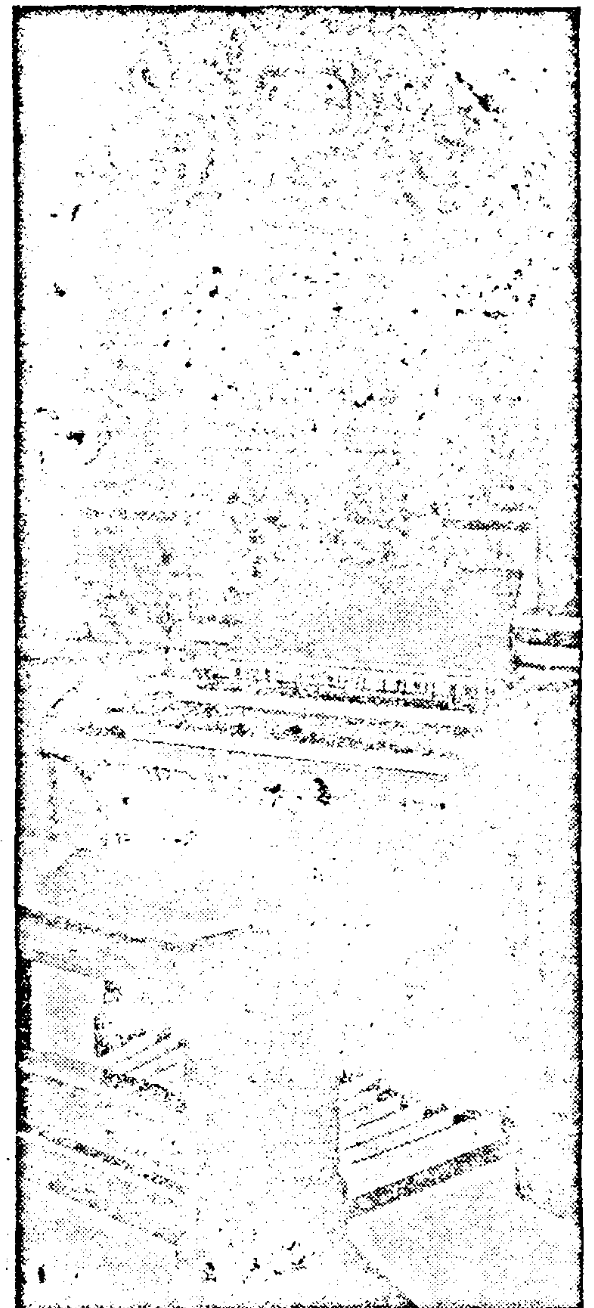
AMSTERDAMSE BEURS.

Conversielening 98 11/16, Koninklijke 304½, Unilever 297½, Philips 367, AKU 174¾, Ned. Scheepv. Unie 173¾, HVA 231, Delimy 170, A'damrubber 159¾.

WEENSE KUNSTSCHATTEN.

We weten niet, hoe het in Amsterdam was, maar de Weense kunstschatten, die van het Rijksmuseum uit naar het Petit Palais overgebracht werden (Titiaan, Tintoretto, Holbein, Vermeer, Breughel, Velasquez enz.) worden dag en nacht door twintig politie-agenten en evenveel brandweermannen bewaakt.

Eén doek — de „badende Suzanne" van Tintoretto — werd per vliegtuig overgebracht en door gewapende motor-politie geëscorteerd. Want Joanovici moge dan eindelijk gepakt zijn, de heren Pierrot le Fou (Dolle Piet) en Sinibaldi lopen nog vrij rond. De Parijse politie wil blijkbaar niets riskeren.

Verkenningstocht door het Koninkrijk

Bonaire: hitte, pracht en eenzaamheid

Zesduizend rustige bewoners van klein eiland

door

PIET BAKKER.

De Antillen geven een les in aanschouwelijk onderwijs:

Op Curaçao en Aruba olie, dus welvaart. Bonaire echter was blijkbaar het stoute kindje van de A, B, C-eilanden en werd overgeslagen. Bonaire laat zien, hoe het een Antil vergaat, wanneer er geen olie wordt geraffineerd.

Het is gemakkelijk om een lange waslijst van zonden en fouten samen te stellen, die inhaerent zijn aan het kapitalisme. Toch zou Bonaire er beter aan toe zijn, indien de hard-stalen toverstaf van het kapitaal dit eiland had aangeroerd. Natuurlijk strijkt het kapitalisme nergens neer met het altruïstische doel om die arme bevolking eens een plezier te doen. Dit neemt echter niet weg, dat zijn werknemers er materieel wel bij varen, als ten minste een behoorlijke sociale clausule in acht wordt genomen. „De olie" doet dit vrijwillig, omdat humaniteit met verstand samengaat. Kortzichtige, dividendhaaien moeten door een corrigerende overheid èn door de tegenkracht van de vakbeweging verplicht worden tot een redelijke rechtspositie.

De eerlijkheid gebiedt te constateren, dat het gebreidelde kapitalisme Curaçao en Aruba uit een bijna middeleeuwse staat heeft opgeheven. Wie Bonaire bezoekt heeft geen theorie van node. Hij ziet het voor eigen ogen. De rust der eeuwen is niet verstoord door de roerige wereld daarbuiten.

Bonaire ligt onder de hete blakering van de tropenzon, omschuimd door de deinende Caribbean. Geweldige zwerfblokken steken op uit een vale vlakte, alsof reuzenkinderen in de oertijd hun sleepgoed lieten slingeren. Er valt wat meer regen dan op de twee zuster-eilandjes en daarom groeit er naast cactus en dividivi wat nuttiger geboomte. Een boom, die verfhout levert, wat tamarinde en dadelhoutbomen. Bij de huisjes bloeit de uitbundige flamboyant. Hier en daar wordt de cocospalm in leven gehouden. Aloë levert een bestaantje op. Werkt de hemel wat mee, dan kan er maïs worden geoogst.

Het grootste gedeelte van Bonaire ligt, gelijk het duizend, tienduizend, wellicht honderdduizend jaren geleden lag. Men ziet er geen menselijk leven. Patrouche, parkiet, papegaai fonkelen in de lucht en de fregatvogel, pelikaan en reiger azen op vis. In het Goto-meer staan in lange rij de roerloze flamingo's, een bleek-roze streep van vogels. Als er een hond blaft, een schot klinkt of een mens in de handen klapt, dan richten zich verontrust de halzen op, de leider zet zich op de wieken en fladderend verheft zich een horde van honderden vogels in de lucht, als een zachte, lang gerekte vlam.

Hier liet de mens de natuur ongerept. Niet uit eerbied, maar omdat het geen zin zou hebben om iets te ondernemen, dat de schepping geweld aandeed.

Zesduizend inwoners heeft Bonaire. In Nikiboko wonen de metselaars en timmerlieden, in Antriol zeelieden en vissers, houtskoolbranders klitten in Rincon samen en de scheepsbouwers in Kralendijk. En verder liggen daar de eenzame huisjes verlaten in de eenzaamheid.

Heet en verloren.

Zo zijn de tropen, als Europa er niets van zijn gading vond. Heet en verloren. Ik sta op het balcon van de pasanggrahan, het logement voor de gaande en komende man. Het is, of mijn grootmoeder het zó heeft achtergelaten. Aan de wand hangen portretten van de Koninklijke familie. Een jeugdafbeelding van Koningin Emma. Twintig gasten zouden hier kunnen wonen als de zaak wat vertimmerd werd. Dan zou er van een bescheiden toerisme op Bonaire sprake kunnen zijn. Maar de grote vertrekken zijn hol en kaal. Een schelp houdt de deur tegen. Vrouwen schenken u thee in fijn porselein, — de tijd wacht op ontwaking.

Het Wilhelminaplein ligt verlaten. Zierikzee, maar dan vijftig graden warmer. Het pleintje heeft iets melancholieks. De zon smijt er licht en hitte op. Het blakert! Eén zwarte hond schuifelt langzaam en vermoeid over de laaiende warmte-vlakte. Het Protestantse kerkje slaapt naast de school, het postkantoor blinkt in de hitte, een muziektent, waar nog nooit één noot uit klonk, weet zich met haar figuur geen raad en een obelisk deelt dit zielig lot.

En dan ligt daar het fort Oranje bij dit plein van geel en wit en rood. Als ik door de haartjes van mijn ogen kijk, lijkt het heel wat. Een gele wal, een rood dak, de driekleur en een havenlicht, — ja een echte sterkte met zelfs een kanon over de wal, dreigend en niet zo mis. Maar als de schildwacht een bierflesje op de fortmuur zet en een paar kippen er overheen fladderen, merk je aan die vergelijkingsobjecten pas, hoe bouwplaatachtig klein dit fort van Kralendijk is.

Er staat een blonde jongen op wacht en die vertrouwt mij toe:

„Ik hou wel van de stilte, meneer, — maar af en toe verlang ik toch naar Warffum terug."

Dat kanon heeft in de oorlogstijd nog aanleiding tot een militair-tactisch meningsverschil gegeven.

„Laten we het wegnemen", zeide de ene partij, „want anders denkt zo'n Duitse U-boot-commandant, dat we bewapend zijn en dan gaat ie schieten."

„Nee", zeide de andere strateeg „zó laten staan. Als ie denkt dat we kunnen schieten, durft ie ons niet aan te vallen."

De grillige loop van de oorlog heeft het niet mogelijk gemaakt om een der partijen in het gelijk te stellen.

Ver van de wereld.

Iets verder ligt het gezaghebbershuis, dat zijn anderhalve eeuw in ere, doch met enige zieligheid draagt. Want het herinnert aan de tijd, dat Bonaire nog een betrekkelijk rijk eilandje was. Hoog opgestapeld bij zoutpannen en Pekelmeer liggen nog de zouthopen, maar de afzet is zonder betekenis geworden. Aloë, dividivi-peulen, vlees, mest en vellen van geiten, scheepsbouw en visserij waren bronnen van een bescheiden welvaart.

Een halve eeuw geleden werd op Bonaire nog een collecte gehouden ten bate van het noodlijdend Aruba. Kom daar nu eens om...... En dan te bedenken, dat er een meneer in New York geaarzeld heeft over de vraag, of de raffinaderij van de Standard-oil op Bonaire of wel op Aruba gesticht zou worden.

Is de beslissing ongelukkig voor Bonaire geweest? Wie zal het zeggen? De mensen zijn tevreden, er heerst rust op het eiland, zesduizend mensen leven buiten de wereld, — en is die wereld zo leuk? Niemand heeft mij gevraagd, wat ik nu wel van de autonomie dacht. Niemand kijkt de twintig Hollanders met een scheef oog aan. De Bonairianen staan als flinke zeelieden te boek en behoorlijk aangeschreven als werkkrachten op de raffinaderijen. Zij sturen hun postwissel naar huis en komen er hun verlof doorbrengen. Dank zij de K.L.M. kunnen zij het eiland van Curaçao uit in een half uurtje bereiken, terwijl zij er vroeger een dag of drie met de schoener over deden. Onze luchtvaartmaatschappij is een zegen voor Bonaire. Eens in de week een toestel, dat post en pakjes en mensen brengt. De agent van de K.L.M. loopt hier zo'n beetje als ongekroonde koning rond.

Ja — die meneer Gerharts is een merkwaardig man. Hij heeft zijn hart aan Bonaire verloren.

Toen ik hem vroeg, welke functie hij op het eiland vervulde, antwoordde hij:

„Ik ben géén pastoor en géén doodgraver, maar verder ben ik Jantje van alles."

De broodbakkerij is zijn werk. Hij regelt productie en distributie. Met een enkel telefoontje bepaalt hij, hoe laat het brood verkocht mag worden. Tevens is hij directeur van de electrische centrale.

„Denk er aan, vannacht een uur langer licht, want onze gasten kunnen zich in het donker niet uitkleden!"

Wij rijden met hem over de hobbelige weg naar het Lac, een wonderlijk mooi binnenmeer met een mangrove-eilandje. Een troepje vissers komt ons tegen. In een sloop dragen zij hun bullen op het hoofd. 't Is de dag voor Allerheiligen en de mensen leggen een twintig kilometers te voet af voor de kerkdienst.

„Ik heb aasvisjes aan de wegkan gezien", zegt Gerharts in vlot Papiaments. „Dat moet uit zijn, hé? Over een paar dagen zitten jullie weer zonder aas. Goed begrepen?"

Overal bemoeit hij zich mee en als hij er zich mee bemoeit, gaat het goed.

En dan is er nog die wonderlijke heer Van Eyck, gewezen onderdirecteur van de C.P.I.M., die zich nu als vrijwillig kluizenaar heeft teruggetrokken op Bonaire, van daar uit een weekblad bestuurt en handel drijft, — zonder dat de duiten hem interesseren. Eenzaam woont hij in de pasanggrahan, een deftig man, die met trage stem de diepste en weloverwogen waarheden zegt.

„Ik ben besloten om hier te blijven. Mijn enige vriend in Holland was A. M. de Jong. Nu ze hem hebben doodgeschoten, bindt niets mij meer aan dat land".

Ook de heer Van Eyk houdt van Bonaire en wil het eiland wat opwerken. Hij koesterde het plan om er een paar kleine stoombootjes te stationneren en daarmee groenten, aardappelen en vlees van de Bovenwindse Eilanden naar Curaçao en Aruba te vervoeren. Dat zou tonnen aan deviezen sparen en Bonaire aan werk helpen. Maar het gouvernement liet een kans voorbij gaan en het plan strandde. En nu broeit hij weer op iets anders. Toerisme op Bonaire!

Van een barak van het voormalige interneringskamp is een allergezelligste bar getimmerd, die Jo Spier en ik hielpen openen (Vandaar dat het licht een uurtje langer moest branden). Het plan is lang niet gek. Menig oliekoker zou hier zijn korte verlof kunnen doorbrengen. Wat zwemmen, vissen, luieren en een koel splitje in de bar. Rust, schoonheid en een vleugje groen.

Onder water.

Bonaire is immers een pracht van een eilandje. Het Lagoen, de Boca Washikemba met zijn spuiters, de druipsteengrot bij Boca Spelonk en dan de stil makende pracht van Bonaire-onder-water...

Wij zijn er heen gegaan in een wrak roeibootje, over de rollers geroeid door een zwart, pezig vissersmannetje. Er was een man in ons kleine gezelschap, die volkomen bezeten was van die schemerige wereld beneden de zeespiegel. Zo op het eerste gezicht leek hij een rustig mens. Maar in de branding kreeg hij het te pakken. Hij trok een paar zwarte gummi vinnen aan zijn voeten, zette een duikbril op, nam een drietand in zijn vuist en sprong over boord. Even later kwam hij boven water en riep geagiteerd:

„Kom er uit! 't Is prachtig! Er ligt een haai achter de klip!"

Met een één-lettergrepig werkwoord, in gebiedende wijs enkelvoud uigesproken sloeg ik de vreemde invitatie af.

„Hij ligt te slapen!", schreeuwde de vismens.

„Zó laten slapen", vond ik.

„Stap nou over boord, dan zal ik 'm opjagen", trachtte hij mij nog te animeren. „'t Is zo enig."

Mijn antwoord was meer duidelijk dan wellevend. Ik sta op het standpunt, dat men slapende haaien niet moet wakker maken. Veel heb ik voor mijn lezers over, doch ik weiger zeer beslist om mijn beroepsnieuwsgierigheid zo ver te drijven, dat ik mijn ledematen aan een haai tot ontbijt aanbied. Het wordt zo licht een gewoonte.

Mijn onderzeëer keek mij aan met een uitdrukking van beleefd verwijt in het oog. Maar al spoedig slaakte hij nogmaals een kreet:

„Een rog...! Kom kijken... Een rog!!"

Ik zag een flinke vierkante meter tapijt onder water vlekken, doch stapte niet uit het bootje hoe zeer dit ook mocht lokken. Roggen behoren nl. tot de agressieve vissoorten. Bovendien moet de eerste rog nog bij mij over de vloer komen. Waarom zou ik het bij hem doen?

Een bak met glazen bodem stelde mij in staat om Bonaire-onder-water zonder onmiddellijk levensgevaar te bezichtigen. Ja — dan ga je toch even die bezetenheid begrijpen. Moet ik mij nu uitputten in versleten termen als daar zijn: sprookjesachtig, feeëriek, betoverend, fantastisch en onwerkelijk? Maar ik weet geen andere woorden voor dat tere wereldje van blinkend, ragfijn koraal, die tuin van versteend gedierte, die daar openbloeit als een mysterieus rijk, waar uit de duisternis tussen de bouwsels der eeuwen groene, hard paarse, saffraangele, vonken schietende vissen opdoemen en in het kristalzuivere water zweven, wegduiken, oprijzen. Nimmer openbaarde de schepping zich schoner voor mijn verbijsterd oog. Een grof instrument wordt de taal, wanneer zij dit pure wonder in woorden moet verklanken.

Ik vind onzen duiker ineens geen zonderling man meer. Hij heeft zich vertrouwd gemaakt met dit natuurlijke aquarium en kan er niet meer buiten.

„'t Is z'n hobby", zegt Gerharts. „Ieder mens op Bonaire moet een hobby hebben, anders wordt hij gek. Een van de paters is ook al zo'n soort amphibie geworden. De dominee had geen hobby. Die heeft het dan ook te pakken gekregen. Er zijn er hier nog een paar, die de prooi van de een of andere waanzin worden".

„Wat is uw hobby?"

„Bonaire", zegt de kleine empire-builder eenvoudig.

En mag ik tot slot even een vriendschappelijk woord richten tot al die landgenoten, die in den Nederlander-in-de-tropen per se een buliebak-met-de-zweep willen zien? Een harden, kolonialen uitbuiter? Een geldgierigen bloedhond...?

Mensen als Gerharts en Van Eyck houden méér van de inheemse bevolking dan menig ethicus in Holland. Zij kennen die inheemsen en hebben er hart voor Zulke mensen werken hun omgeving op, ploeteren er voor en genieten van het volk meer vertrouwen dan waarop vele nationalistische leiders aanspraak kunnen maken.

In West en Oost treft men overal Hollanders aan, die al hun energie voor het land hunner vestiging inzetten. Zij behoren tot de besten onzer! Zonder hen zouden de tropen verarmen. In materieel, sociaal en cultureel opzicht.

Voor deze afschuwelijk „reactionnaire" uitspraak heb ik slechts één excuus:

Het is de waarheid.

(Ontleend aan Elseviers' Weekblad)

Ontginningsplannen op Nieuw-Guinea in een actueel stadium

Nadat duizenden hun ogen op Nieuw-Guinea hadden gericht, zonder nochtans te weten of dit land inderdaad mogelijkheden voor kolonisatie bood, hebben de jongste onderzoekingen, sedert April 1947, in de kruin van de Vogelenkop, bewezen, dat de mogelijkheden daar inderdaad aanwezig kunnen worden geacht. De voorstellen tot verwezenlijking van uitgewerkte plannen zijn door de Indische regering (departement van Sociale Zaken) bereids naar Den Haag gezonden. In Nederland moet uiteindelijk in deze kwestie een beslissing worden genomen, in verband met de financiële consequenties van de ontginningsplannen. Wel werd door Sociale Zaken aangedrongen op het nemen van een beslissing op korte termijn, opdat grote groepen oorlogsvrijwilligers die voor het pionierswerk het meest geschikt worden geacht, straks bij hun demobilisatie zullen weten waar zij aan toe zijn. Keurt Den Haag deze plannen, die in eerste instantie voorzien in het op de been brengen van enkele kleine proefkolonisaties, goed, dan zullen de eerste pioniers tegen Juni-Juli van het volgend jaar hun werk op Nieuw-Guinea kunnen beginnen, schrijft Herman Leenes in 'De Volkskrant'.

Op het ogenblik zijn alle bodemonderzoekingen op Nieuw Guinea geconcentreerd op het achterland van Manokoeari in de kruin van de Vogelenkop. Van Manokoeari uit hoopt men in twee richtingen, de Westelijke en Zuidelijke, kolonisatie te kunnen verwezenlijken op de kleine kustvlakten, welke nu nog een dorre ondebreking vormen tussen de zee en de vele honderden meters hoge bergen. De kuststrook ten Zuiden van Manokoeari komt het eerste voor kolonisatie in aanmerking. Het totale achterland bedraagt hier 65.000 ha., waarvan 20.000 ha. werden onderzocht en geschikt bevonden voor ontginning.

De onderzoekersgroep, die vele maanden het „grove" werk op Nieuw Guinea heeft verricht, is begin November weer op pad gegaan om zich in het bijzonder toe te leggen op het détailwerk in het Zuidelijke achterland van Manokoeari. In eerste instantie zullen worden uitgezonden — nog altijd indien de Nederlandse regering de plannen goedkeurt — geselecteerde pioniersgroepen. Deze groepen zullen op Nieuw Guinea geen Nederlandse plattelandsgemeenschappen oprichten; zij zullen tot een geheel nieuw soort nederzetting komen, welke het midden houdt tussen de Nederlandse plattelandsgemeenschap en de Indische cultures.

Zorgvuldige selectie.

De eerste zorg van het departement betreft een zorgvuldige selectie (o.a op gezondheid) van het mensenmateriaal. Men hoopt de pioniers vooral te kunnen vinden onder de oorlogsvrijwilligers, die straks demobiliseren en de Indische jongens, die in het KNIL hebben gediend. Reeds is er een doorlopend contact tussen groepen oorlogsvrijwilligers en de ingenieurs, die de onderzoekingen op Nieuw Guinea leiden. „Wat kunt u ons beloven?" vroegen de O.V.W.-ers op een keer. „Het enige, dat ik kan beloven", zei de zegsman van het departement, „is, dat het land nog niet malariavrij is". „O", antwoordden de O.V.W.-ers, „dan gaan we met u in zee; er is ons al te veel beloofd".

Het ligt in de bedoeling de pioniers voorlopig te werk te stellen in een vrijwillig militair verband, om daardoor deze jongens tegen zichzelf te kunnen beschermen. Zodra de eerste huizen op poten staan — een waterleiding is aangelegd, enz. — zullen de gehuwden hun vrouwen kunnen laten overkomen. In een later stadium kunnen alle typisch vrouwelijke functies door vrouwen worden vervuld.

De nieuwe Nederlandse kolonisators zullen hun middelen van bestaan vooral in landbouw en veeteelt kunnen vinden. Reeds heeft men de beschikking over vijftig varkens en zes beren, terwijl de besprekingen gaande zijn over de levering van Nederlandse koeien. In welke richting de landbouw zich vooral zal gaan bewegen, moet met het oog op toekomstige concurrentie voorlopig een geheim blijven. Wel kan worden gezegd, dat men landbouwproducten hoopt te produceren, waarmee men het tegen de gehele wereld kan opnemen. Men mikt op een hoogwaardig eindproduct.

Streekplannen.

Zijn de eerste koloniserende groepen in hun streven geslaagd, dan wordt voor elke nederzetting een streekplan opgesteld en wordt de leiding van de ondernemingen in handen gelegd van hen, die zich het meest geschikt daarvoor hebben getoond. Uiteindelijk zal elke kolonist eerst een opleiding van een paar jaar moeten hebben, alvorens hij zelfstandig op een farm zal mogen werken. Men volgt hier dus dezelfde voorwaarden, als welke gesteld zijn aan de Nederlandse boeren, die naar Australië wensen te emigreren.

Nadat de pioniersgroepen van Oorlogsvrijwilligers het zwaarste werk hebben opgeknapt, zullen anderen in Nieuw Guinea worden toegelaten. Op het departement denkt men daarbij aan de grote Indo-groep die zich in Nieuw Guinea, in verband met de politieke onzekerheid, een toekomst wil opbouwen, doch realiseert zich daarbij wel, dat de wens om te emigreren, nog niet inhoudt, dat men er ook geschikt voor is. In de tweede plaats komen Nederlandse kolonisators, die ook het pioniersbloed in hun aderen moeten hebben, voor uitzending in aanmerking.

Eerst wanneer de proefkolonisaties geslaagd zijn, zal men verder kunnen praten. In dit verband kan men denken aan het achterland van Sorong, waar de Nieuw Guinea Olie Maatschappij olieboringen verricht; aan het 80.000 ha. grote achterland van Hollandia, waaromtrent nog weinig bekend is en aan de kustvlakten bij Merauke, die eveneens nog grondig moeten worden onderzocht. Er is een stroming, die Nieuw Guinea voor de Papoea's wil behouden, doch op het departement van Sociale Zaken realiseert men zich wel, dat van totale openlegging van Nieuw-Guinea geen sprake zal kunnen zijn. Men zal reeds de handen vol hebben aan de betrekkelijk korte weggedeelten, die in de te koloniseren gebieden moeten worden aangelegd. Men zal de Papoea's eenvoudig niet bereiken. Intussen is begin dezer maand ook een medisch team naar Manokoeari vertrokken om de medische onderzoekingen te doen. Wanneer de resultaten van het detail-onderzoek eenmaal bekend zijn, hoopt men op een beslissing van de Nederlandse regering op korte termijn: De oorlogsvrijwilligers, die zich zoveel opoffering voor het vaderland hebben getroost, hebben er in zekere zin recht op.

Sport Rubriek.

"Officiële" Mededelingen van De Curacaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zaterdag, 3 en Zondag, 4 Januari 1948:

Serie Wedstrijden A-klassers:

Jong Curaçao 1 — Jong Holl. 1 1—1.
(gewonnen door Jong Holland door penalties)

Finale:

Jong Holland 1 — S.U.B.T. 1 2—2.

Aangezien de wedstrijd in gelijk spel werd beëindigd en verlenging door duisternis niet meer mogelijk was, zal de wedstrijd op een later te bepalen datum worden overgespeeld.

RIF STADION.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

PROMOTIE- EN DEGRADATIE-WEDSTRIJDEN.

Zondag, 11 Januari 1948: Asiento 1 — Veendam 1

„DE AANDACHT VAN BEIDE VERENIGINGEN WORDT GEVESTIGD OP ARTIKEL 3 LID 4 t/m 7 BETREFFENDE DE HALVE BESLISSINGSCOMPETITIE".

INTERNATIONALE WEDSTRIJDEN.

om 4.— uur n.m.

Zaterdag 17 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. Jong Holland.

Zondag, 18 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. S.U.B.T.

Zaterdag, 24 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. Combinatie C.V.B.

Zondag, 25 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. Bondselftal.

C.V.B.-ELFTALCOMMISSIE:

Door het bestuur van de C.V.B. is op voordracht van de leden de volgende elftalcommissie benoemd:
R. P. Profeet (Jong Curaçao); W. J. M. van Rosberg (R.C.C.); H. R. Leers (R.C.C.); M. Nahar (Transvaal); P. Od. Willems (Union S.C.) tevens vertegenwoordiger C.V.B.-bestuur.

STRAFFEN:

De speler M. Mercelina van Veendam is met ingang van 14 November jl. geschorst van deelneming aan alle voetbalwedstrijden in C.V.B.-verband voor de duur van 6 (zes) maanden.

OPHEFFING VOORLOPIGE SCHORSING:

De voorlopige schorsing van de speler V. Eleonora (Veendam) is met ingang van 9 Januari 1948 opgeheven.

VRIJE TOEGANGSKAARTEN:

De aandacht van de houders van vrije-, seizoen en andere toegangskaarten wordt erop gevestigd, dat bij de komende internationale voetbalwedstrijden voor hen de volgende regels zullen gelden:
1o. Er zal voor bovenvermelde personen een aparte ingang zijn.
2o. Bovenvermelde personen mogen slechts gebruik maken van de voor-tribunes (dus de hulp-tribunes die zich voor de overdekte tribunes bevinden). Houders van deze kaarten mogen dus niet op de overdekte tribune.
3o. Toegang tot het Stadion zal alleen plaats vinden op vertoon van kaart. Van deze regel zal niet worden afgeweken.

HET BESTUUR.

s'Werelds grootste telescoop spiegel Sterrenwacht in Californie

Het vermaarde observatorium op de Mount Palomar bij San Diego (in de Amerikaanse staat Californië) zal weldra beogige reus", die een diameter heeft van 200 inches (ruim vijf meter) en dus bekend staat als de „200 incher", bevindt zich op het ogenblik nog in de Californische Optiek Fabrieken in Pasadena. De reis naar het observatorium - een afstand van een kleine 200 kilometer — zal 's nachts worden gemaakt, omdat het dan stiller is op de weg. Politie zal het transport stapvoets begeleiden, aldus „De Volkskrant."

Direct na aankomst zal de spiegel worden verchroomd. Er wordt aluminium en geen zilver gebruikt, omdat het eerste niet alleen duurzamer is, doch verder allerlei optische voordelen heeft boven zilver. Als deze behandeling gereed is, zal de spiegel di in de telescoop worden gezet. Hierop wordt de telescoop naukeurig aan proeven onderworpen, hetgeen zeer veel tijd in beslag zal nemen. Er kan hiervoor van te voren geen bepaalde periode worden uitgetrokken. Men verwacht dat de telescoop niet voor het begin van de zomer van 1948 officieel in gebruik zal kunnen worden gesteld.

Acht spiegels

De nieuwe telescoop op de Mount palomar is ontworpen door wijlen dr. George Ellery Hale, de geleerde, die zijn gaanse leven aan de sterrenkunde heeft gewijd en die ook de sterrenwacht op de Mount Wilson heeft ontworpen. De telescoop bestaat uit acht spiegels, waarvan de 200-incher de voornaamste is. In 1935 werd deze spiegel „op stapel gezet" en begon men met het slijpen.

Dit werk heeft tijdens de oorlogsjaren stil gelegen. In het begin was de spiegel ongeveer 12½ cm dik. Het gewicht bedroeg toen 20 ton. Thans is de spiegel bijna 10 cm dik en is het gewicht geslonken tot 5 ton. Het slijpen en polijsten is verricht door de Corning Glass Works te New York.

De telescoop op de Mount Palomar wijkt niet af van het model van de andere grote sterrenwachten. De omvang is natuurlijk groter. De koepel bestaat uit drie verdiepingen.

De benedenste bevat onder meer bureaux, donkere kamers, installaties voor het zuiver houden van de atmosfeer, een bibliotheek en een eetzaal. De middelste, een zo genaamde insteekverdieping, huist tal van technische intallaties en een recreatiezaal. In de bovenste verdieping staat de telescoop zelf. Het publiek kan het reusachtige instrument waarnemen van een glazen kamer uit. Zulks om te voorkomen, dat de lichaamswarmte van de bezoekers tot de koepel (die even groot is als die van het Pantheon in Rome!) doordringt.

Baas boven baas

De plaats waar de sterrenwacht zich bevindt is zeer zorgvuldig uitgezocht en bevindt zich op 45 kilometer afstand van de Grote Oceaan in een dun bevolkte streek. De kans, dat zich daar voorlopig grote steden zullen vormen, die veel licht uitstralen en daardoor de waarnemingen zouden storen, zeer gering. Met behulp van de nieuwe telescoop zal het mogelijk zijn om licht op te vangen dat afkomstig is van een punt in het heelal, dat een millard lichtjaren van ons is verwijderd.

Deze prestatie is tweemaal zo groot als die van de telescoop van de Mount Wilson, waar de grootste spiegel een diameter heeft van 100 inches, dus ongeveer 2½ meter.

Het ligt in de bedoeling van de astronomen om het heelal te fotograferen (en dus niet om waarnemingen met het blote oog te doen. Men heeft hiervoor verschillende redenen. Ten eerste is datgene, wat men met het oog ziet, zeer beperkt en wordt slechts weergenomen door één persoon. Vervolgens kan de gevoelige plaat licht „aantekennen" wat het oog wellicht zal missen, want de plaat kan gedurende een veel langere tijd aan dat licht worden blootgesteld.

Desnoods zelfs uren. Ten slotte is een foto een blijvend voorwerp, dat ter beschikking staat van, en kan worden bestudeerd door, alle sterrenkundigen.

Het observatorium op de Mount Palomar zal, te zamen met dat op de Mount Wilson, worden geëxploiteerd en wel door het Californisch Instituut voor Technologie en het Carnegie Instituut te Washington. Als directeur der twee sterrenwachten zal optreden dr. Ira S. Bowen, die thans is belast met de leiding van de wacht op de Mount Wilson.